

Домашенко М.Д., Савельєва Г.С.
Сумський державний університет
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
В УКРАЇНІ

Одним з основних напрямів діяльності держав - учасниць Болонського процесу є європейська співпраця щодо забезпечення якості вищої освіти. Якість освіти - це багатовимірне поняття, яке охоплює всі аспекти діяльності вищого навчального закладу: навчальні та академічні програми, наукову і дослідницьку роботу, професорсько-викладацький склад і студентів, навчально-матеріальну базу і ресурси. Якість освіти має відповідати міжнародним вимогам, вона забезпечується вищим навчальним закладом і гарантується державою. Не випадково питання якості освіти та її гарантування перебувають у центрі уваги як Міністерства освіти і науки України, так і освітянської громадськості.

Забезпечення якісної освіти важливе при формуванні зони європейської освіти, а також є однією з головних умов довіри, мобільності та мотивації студентів до навчання в ВНЗ України.

Вчені визначають якість освіти як ряд системно-соціальних якостей і характеристик, а саме: відповідність системи освіти прийнятим вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам. Для оцінювання якості освіти у світовій практиці застосовуються три основні підходи: репутаційний (на основі експертних оцінок), результативний (за об'єктивними показниками) і загальний.

На сьогодні актуальною проблемою, в контексті загальноєвропейського простору вищої освіти, є модернізація системи контролю за якістю вищої освіти в Україні.

Важливим завданням в оцінці якості освіти є аналіз домінуючих оцінювальних підходів в європейському освітньому просторі, а також визначення першочергових заходів в модернізації оцінки якості української вищої освіти. Важливість та актуальність поставленого завдання підтверджується приєднанням України до Болонського процесу (19 травня 2005 р (Норвегія)), який визначає якість освіти як основу створення європейського простору. Особливості сучасних критеріїв оцінювання якості освіти в тому, що вони припускають: свободу для університетів у формуванні учбових планів; особливу увагу до якості підготовки фахівців; необхідність постійного вдосконалення освітніх програм з метою підвищення їх якості; стимулювання інновацій в освітніх стандартах. Європейська система забезпечення якості освіти базується на Європейських стандартах і рекомендаціях які у свою чергу ґрунтуються на наступних основних принципах:

- зацікавленість студентів і роботодавців, а також суспільства в цілому у високій якості вищої освіти;
- ключова важливість автономії закладів і установ, збалансована усвідомленням того, що автономія несе із собою дуже серйозну відповідальність;
- система зовнішнього забезпечення якості повинна відповідати своїй меті і не ускладнювати роботу навчальних закладів більше, ніж це необхідно для виконання цієї системи своїх завдань.

Таким чином, слід відзначити, що в Україні існує ряд не вирішених питань у системі забезпечення якості освіти, які в свою чергу впливають на її стан та якість. Необхідно вжити ряд заходів для модернізації якості вищої освіти, адже існуючі стандарти не відповідають Європейській системі забезпечення якості вищої освіти.